

Vergaderjaar 1993–1994

23 487

Uitbreiding en wijziging van wettelijke regelingen inzake externe advisering op het terrein van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer (Versobering en harmonisatie externe adviesorganen VROM)

Nr. 8

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 11 april 1994

Alvorens de door de verschillende fracties gestelde vragen te beantwoorden, wil ik mijn erkentelijkheid uitspreken voor de mogelijkheid die de vaste commissies voor volkshuisvesting en ruimtelijke ordening en voor het milieubeheer hebben geopend om de openbare beraadslaging over het onderhavige voorstel van wet zoveel mogelijk te bespoedigen.

In deze nota is, overeenkomstig het verzoek van de commissies, aangesloten bij de ordening van de inbrengen van de leden van de deelnemende fracties in het verslag, met dien verstande dat het fundamentele karakter van de vragen en opmerkingen met betrekking tot de zelfstandige positie van de drie specialistische commissies mij heeft doen besluiten deze toch tesamen te beantwoorden. Datzelfde geldt de vragen inzake de Commissie genetische modificatie. Deze onderwerpen komen aan de orde in paragraaf 1.

Alvorens in te gaan op de gestelde vragen wil ik op deze plaats, zoals al enkele malen is aangegeven, opmerken dat de regering dit wetsvoorstel beschouwt als een fase in een groeiproces naar samenwerking en integratie. Voor iedere betrokkene in dit veranderingsproces zal duidelijk zijn dat dit (slechts) een stap in de richting is die door de Tweede Kamer naar aanleiding van Raad op maat is ingeslagen.

Vanuit het inmiddels gestarte project «Herziening adviesstelsel» zal de verdere vormgeving van dit groeiproces zijn beslag moeten krijgen. Ik heb in de memorie van toelichting (op blz. 5) reeds aangekondigd dat in dat verband voor 1 januari 1997 een herijking zal plaatsvinden van de dan reeds enkele jaren functionerende VROM-adviesstructuur.

1. Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie vroegen aan welke organisaties gedacht kan worden, als het gaat om het doen van voordrachten voor de Raad voor de ruimtelijke ordening respectievelijk de Raad voor de volkshuisvesting.

Zoals in de memorie van antwoord gesteld is, kunnen kandidaat-raadsleden weliswaar afkomstig zijn uit maatschappelijke organisaties, maar kunnen ze in verband met het principe van onafhankelijkheid niet als vertegenwoordiger, derhalve ook niet op voordracht van hun organisatie

lid zijn van de Raad voor de ruimtelijke ordening of de Raad voor de volkshuisvesting.

Er is mij gebleken dat er nog een aantal vragen leeft bij de leden van verschillende fracties over de wijze waarop de technische commissies geregeld worden, namelijk al dan niet afzonderlijk bij wet. De leden van de fractie van het CDA kondigden aan daar bij de behandeling van het wetsvoorstel op terug te komen.

De leden van de fractie van de PvdA stelden voor de drie specialistische commissies onder te brengen bij de Raad voor het milieubeheer. Daartoe zou een bepaling moeten worden opgenomen die de Raad voor het milieubeheer verplicht, deze drie subcommissies in te stellen, met de mogelijkheid om als subcommissie rechtstreeks te adviseren over puur technische onderwerpen. De advisering over maatschappelijke onderwerpen kan dan lopen via de Raad voor het milieubeheer waarmee deze raad dan niet wordt belast met de technische adviezen, wat ook niet in de werkwijze past. Als voordeel wordt door de leden van deze fractie genoemd het voorkomen van dubbele advisering door zowel de specialistische commissies en de Raad voor het milieubeheer, maar ook de mogelijkheid voor efficiënter werken via een gezamenlijk secretariaat, zodat zeker overheadkosten worden verminderd.

Eventuele andere subcommissies zouden voor specialistische adviezen op dezelfde wijze kunnen werken. De Raad voor het milieubeheer zou de bevoegdheid kunnen krijgen om zulke commissies in te stellen. In deze opzet past ook een eventuele differentiatie in de termijnen van benoeming. De leden van de fractie van de PvdA vroegen de regering uitgebreid op hun suggestie te reageren, liefst voorzien van een nota van wijziging in deze richting.

De leden van de fractie van de VVD zagen gaarne dat de regering nog eens inging op de vraag waarom advisering inzake «technische» aspecten van bodemsanering door een specifiek aangewezen subcommissie binnen de Raad voor het milieubeheer zou leiden tot een ongewenste vermenging met de hoofdlijn van beleid waarover door deze raad advies wordt uitgebracht.

Graag wil ik nog eens toelichten wat de achtergrond van de in het onderwerpelijke wetsvoorstel vervatte keuze van de regeling van de verschillende adviesorganen is geweest.

Er is een onderscheid gemaakt in soorten adviesorganen binnen mijn ministerie, waarvan de meest in het oog vallende de drie grote strategische raden zijn. Met de beperking van de taakstelling van deze raden tot de advisering over de hoofdlijnen en de lange termijn van het beleid is bewust uitvoering gegeven aan de aanbevelingen neergelegd in het rapport Raad op maat om tot versobering te komen. Met deze taakstelling moet voorkomen worden dat de grote raden belast worden met niet nodig gebleken advisering over detail-, beheers- en uitvoeringsvraagstukken. In deze filosofie past de continuering van de zelfstandige adviesactiviteiten van de meer «technische» commissies en handhaving van die commissies via een afzonderlijke wettelijke regeling.

Het karakter van deze commissies, zowel op het gebied van taakstelling als werkwijze, is geheel verschillend van dat van de grote raden. Aan beide soorten adviesorganen wordt een eigen gewicht toegekend, hetgeen leidt tot een zelfstandig en organisatorisch functioneren van ieder orgaan. Ik wil hier opnieuw benadrukken dat ik veel belang hecht aan de adviezen van de Technische commissie bodembescherming, de Commissie genetische modificatie en de Commissie drinkwatervoorziening. De adviezen die veelal specialistisch van karakter zijn en tot stand komen met betrokkenheid van deskundigen zijn van grote waarde.

Ik hoop duidelijk gemaakt te hebben dat het los van elkaar plaatsen van de adviesactiviteiten, zowel naar inhoud als vorm van regeling, van de Raad voor het milieubeheer en de drie «technische» commissies een principiële achtergrond heeft en dat het onderbrengen van deze commissies onder de Raad voor het milieubeheer daarop haaks staat. Het doorvoeren van de gescheiden adviesactiviteiten sluit niet uit dat deze commissies zich in voorkomende gevallen uitlaten over onderwerpen die van strategische betekenis zijn. Dit zal echter vanuit een andere invalshoek zijn. Er zal niet zozeer sprake zijn van advisering over een zelfstandig onderwerp, maar eerder van het scheppen van een kader of het aanduiden van een context ter verduidelijking van de problematiek.

Terugkomend op het voorstel van de leden van de fractie van de PvdA om de drie specialistische commissies onder te brengen bij de Raad voor het milieubeheer zou ik de vraag willen stellen of verwacht mag worden dat er een versobering optreedt door de voorgestelde wijze van regeling en of hieraan andere voordelen zijn verbonden.

Naar mijn mening zou er in feite alleen sprake zijn van een optisch versoberingsresultaat. Het functioneren van de drie commissies op zich als technische commissies onder de Raad voor het milieubeheer wijzigt niet of nauwelijks. De eigen taakstelling blijft voortbestaan, er zullen een voorzitter en leden benoemd moeten worden. De commissies zullen worden bijgestaan door een secretaris. Het door de leden van de PvdA gesignaleerde voordeel met het voorgestelde model dat dubbele advisering wordt voorkomen door zowel de specialistische commissies en de Raad voor het milieubeheer wordt niet behaald door de vorm van regeling van de bevoegdheden, maar expliciet door de inhoud van de taakstelling. In voorliggend wetsvoorstel is die taakstelling nu juist expliciet gemaakt om overlap in advisering te voorkomen. Een mogelijke overlap in advisering, waar de leden van de VVD ook op doelden, is overigens niet te verwachten. Bij het beleid inzake het indienen van adviesaanvragen, zal de onderlinge aansluiting en de afpaling van de onderwerpen nauw worden bewaakt. Daarnaast zal er in ieder geval jaarlijks met de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer overleg plaatsvinden over de door de adviesorganen voorgenomen werkzaamheden, die betrekking kunnen hebben op gevraagde en ongevraagde adviezen, waarmee de garantie tegen een dubbele advisering aanwezig is. In dit verband wil ik erop wijzen dat artikel 71 van de Wet bodembescherming thans nog voorschrijft dat over een aantal algemene maatregelen van bestuur zowel advies aan de Technische commissie bodembescherming moet worden gevraagd als aan de Raad voor het milieubeheer.

Met voorliggend wetsvoorstel worden die (dubbele) adviesverplichtingen – geheel in overeenstemming met de hier weergegeven opvatting – afgeschaft.

Een ander door de leden van de fractie van de PvdA aangeduid voordeel van hun voorstel heeft betrekking op de mogelijkheid voor efficiënter werken via een gezamenlijk secretariaat, zodat overheadkosten worden verminderd. Bij de beantwoording van deze vraag wil ik de door de leden van de fractie van het CDA gemaakte opmerking dat er minimaal van verdere concentratie van de ambtelijke ondersteuning sprake zou moeten zijn betrekken.

Zoals uit het in paragraaf 2 van deze nota opgenomen overzicht van de personele bezetting moge blijken, is de ondersteunende staf van de technische commissies sober samengesteld en kan daaraan geen mogelijkheid tot inkrimping ontleend worden. In de memorie van antwoord heb ik (op blz. 9) al aangegeven dat ik de positie van de secretariaten van deze commissies eerst zou willen bezien nadat

ervaringen met de (gedeeltelijke) integratie van de secretariaten van de grote strategische raden zijn opgedaan.

Alles overziend kleven er naar mijn mening overwegend nadelen aan het onderbrengen van de drie commissies onder de Raad voor het milieubeheer. De volgende kanttekeningen hebben mij hierin versterkt. Goed functionerende en op de adviespraktijk ingespeelde commissies zullen ingebed moeten worden in een structuur die zich nog aan het ontwikkelen is. De zo gewenste en noodzakelijke slagvaardigheid van de commissies als onderdeel van een grote organisatie kan in gevaar komen. Dit geldt met name voor de Commissie genetische modificatie die onder meer adviseert over de vergunningverlening op grond van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen. In dit besluit zijn op grond van EG-verplichtingen zeer strakke termijnen opgenomen.

Voor een adequate organisatie is relatief een zeer grote inspanning vereist. De personele gevolgen voor de betrokken organisaties zijn ondoorzichtig, er zou een doorkruising van een bij de grote raden plaatsvindende reorganisatie plaatsvinden, die al de nodige inspanning vergt. Door de voorgestelde constructie kan tenslotte de schijn van hiërarchie tussen de Raad voor het milieubeheer en de technische commissies gewekt worden.

De leden van de CDA-fractie bleven het merkwaardig vinden dat de Waddenadviesraad adviseert aan de voorzitter van het Coördinatiecollege Waddengebied. Deze leden waren van mening dat zo de schijn wordt gewekt dat de adviezen eerst de zeef van het Coördinatiecollege moeten passeren en zonnodig van commentaar moeten worden voorzien, alvorens zij bij de regering belanden.

Zoals gesteld in de memorie van antwoord is gekozen voor advisering aan het Coördinatiecollege Waddengebied met het oog op een optimale inhoudelijke coördinatie van het beleid van de betrokken Waddenoverheden. Tevens kan beter rekening worden gehouden met regelmatig voorkomende accentverschuivingen van advisering over regionaal, nationaal en internationaal beleid.

Er is op geen enkele wijze sprake van een zeefwerking door het Coördinatiecollege Waddengebied ten aanzien van adviezen, alvorens zij bij de regering belanden. Bij advisering door de Waddenadviesraad aan het Coördinatiecollege Waddengebied kan de adviespraktijk die inmiddels is gegroeid gecontinueerd worden, namelijk dat de adviezen rechtstreeks worden gezonden aan degenen die daarover besluiten moeten nemen, zoals de betrokken ministers, provincies en gemeenten. Door adressering aan het Coördinatiecollege wordt de afdoening van adviezen door de Waddenoverheden evenwel beter gestroomlijnd. De inhoud van de adviezen is immers veelal voor meer Waddenoverheden relevant, bijvoorbeeld omdat een beslissing op rijksniveau nader moet worden uitgewerkt op regionaal niveau.

De leden van de CDA-fractie vroegen om een reactie op de volgende suggestie. Ten eerste om de ruimtelijke aspecten van het volkshuisvestingsbeleid qua advisering onder te brengen bij de Raad voor de ruimtelijke ordening. Ten tweede om voor de sectorale aspecten een commissie in te stellen, vergelijkbaar met die voor de drinkwatervoorziening en voor de bodembescherming.

In het voorgestelde artikel 55 worden de taken van de Raad voor de ruimtelijke ordening genoemd.

Het eerste lid zegt dat de raad onder meer tot taak heeft om te adviseren over de hoofdlijnen van het te voeren ruimtelijk beleid én over tot andere beleidsterreinen behorende hoofdpunten die mede van belang zijn voor die hoofdlijnen. Dit betekent dat volkshuisvestingsonderwerpen die van belang kunnen zijn voor het ruimtelijk beleid, in ieder geval ook onder de adviesfunctie van de Raad voor de ruimtelijke ordening vallen.

De volkshuisvesting bevat behalve ruimtelijke ordeningsaspecten voornamelijk sectorale aspecten. Deze sectorale aspecten lenen zich niet voor advisering door een technische commissie, zoals de commissies drinkwatervoorziening en bodembescherming.

Voor de volkshuisvesting geldt dat geadviseerd wordt over de hoofdlijnen van het te voeren beleid op het terrein van de volkshuisvesting. Dit vereist een andere afweging dan alleen een technische.

De leden van de CDA-fractie gaven de regering in overweging het bundelen en van commentaar voorzien van inspraakreacties op PKB's terug te brengen op de plaats waar dit hoort te gebeuren, naar hun mening het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Het bundelen van inspraakreacties op PKB's is een administratieve handeling, die verricht moet worden ten behoeve van het onder verantwoordelijkheid van de ministerraad verwerken van de inspraakresultaten in het kabinetsstandpunt (deel 3 van de PKB).

Daarom is het niet onlogisch dat dit niet behoort tot de taak van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, maar dat een extern orgaan daarmee belast is.

Indien bundeling van de inspraakreacties geschiedt door een adviesorgaan, zoals bijvoorbeeld de Raad voor de ruimtelijke ordening, kan deze de inspraakreacties betrekken bij zijn advisering over de PKB.

Overigens zou het, indien een ministerie wordt belast met de bundeling van inspraakreacties op PKB's, voor de hand liggen dat dit het eerstverantwoordelijke ministerie zou zijn. Bij (sectorale) structuurschema's zou het slechts in een zeer beperkt aantal gevallen om het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer gaan. Dat ministerie is uiteraard wel betrokken indien het gaat om de wijze waarop de inspraakreacties bij de voorbereiding van regeringsbeslissingen over PKB's worden verwerkt.

De leden van de CDA-fractie handhaafden de suggestie om in de Commissie genetische modificatie een of meer ethici aan te wijzen en om – nu of op een later moment – alle op dit terrein werkzame commissies te bundelen tot een integrale commissie.

Voorts bleef het hen onduidelijk waarom de regering ervoor kiest de leden te benoemen op voordracht van maatschappelijke organisaties. Voorts wezen deze leden erop dat naast de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ook twee leden kan benoemen. De leden van de VVD-fractie vroegen om een nadere verduidelijking van de relatie tussen de technisch wetenschappelijke taak en de signalerende taak van de Commissie genetische modificatie. Zij vroegen zich af of hiermee reeds vooruit wordt gelopen op de binnenkort te verwachten tussenrapportage over de regelgeving.

Zoals aangegeven in de memorie van antwoord (op blz. 18) hebben de betrokken ministers bij brief van 9 oktober 1990 de Kamer geïnformeerd over het wetgevingsbeleid inzake genetisch gemodificeerde organismen. Op grond van een uitgebreide inventarisatie heeft het kabinet destijds geconcludeerd dat het niet wenselijk was om te streven naar een nieuwe, eventueel integrale, wettelijke regeling voor genetisch gemodificeerde organismen.

Aan deze conclusie lagen de volgende overwegingen ten grondslag:

- het is zeer de vraag of de integratie van de uiteenlopende aspecten van de problematiek voordelen biedt vanuit het perspectief van effectieve, uitvoerbare en handhaafbare regelgeving;
- het verdient de voorkeur om de beperkte wetgevings- en uitvoeringscapaciteit in te zetten ten behoeve van de recent in werking getreden c.q.

komende regelgeving, waarin de diverse relevante aspecten van genetische modificatie worden bestreken;

– niet is gebleken dat zich in de huidige situatie afstemmingsproblemen voordoen.

Het kabinet heeft daarbij voorts bericht voornemens te zijn de bestaande en in voorbereiding zijnde regelgeving binnen vier jaar te evalueren. Naar aanleiding van die brief heeft mondeling overleg met de Tweede Kamer plaatsgevonden. Uit dat overleg kwam naar voren dat de meerderheid van de leden van de Tweede Kamer zich met de bovengenoemde beleidslijn kon verenigen. De Kamer heeft tijdens dat overleg wel verzocht om, vooruitlopend op de eindevaluatie, tussentijds te rapporteren over de ontwikkelingen in de regelgeving. Op 9 maart 1994 is die tussenrapportage aan de Kamer gezonden.

Met betrekking tot de relatie tussen de technisch wetenschappelijke taak en de signalerende taak van de commissie kan nog het volgende worden opgemerkt. De Commissie heeft tot taak inhoudelijk te beoordelen welke risico's voor mens of milieu kunnen optreden bij het werken met genetisch gemodificeerde organismen.

Een beoordeling over veiligheid omvat geen oordeel over de ethische toelaatbaarheid van bepaalde handelingen. De beoordeling van ethische aspecten geschiedt in afzonderlijke toetsingskaders. Echter, om de beoordeling van de ethische aspecten in die andere kaders te faciliteren, is aan de Commissie een signalerende taak gegeven. Die taak is beperkt tot het aangeven van bepaalde ontwikkelingen waaraan mogelijk bepaalde ethische aspecten verbonden zijn. Die signalerende taak omvat niet het geven van een oordeel over de ethische aanvaardbaarheid.

Om zowel haar technisch wetenschappelijke taak als haar signalerende taak zo goed mogelijk uit te voeren heeft de huidige Voorlopige commissie genetische modificatie een aantal subcommissies ingesteld, zoals een subcommissie Planten, Micro-organismen, een subcommissie Training en Voorlichting en een subcommissie Ethiek en Maatschappelijke aspecten. In deze subcommissies hebben ook niet-leden van de commissie zitting.

Het nu opnemen van ethici in de Commissie genetische modificatie of het samenbundelen van meerdere op dit terrein werkzame commissies zou juist vooruitlopen op de eindevaluatie van diverse regelingen. Hetzelfde geldt voor eventuele veranderingen in de wijze van voordragen van leden.

2. Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie verzochten om voor door de Waddenadviesraad uit te brengen adviezen die vooral van regionale betekenis zijn, de andere overheden nogmaals te bewegen om ook een bijdrage te leveren. Deze leden waren voorts van mening dat afgrenzing van de rijksbijdrage op zijn plaats is.

De herstructurering van de Waddenadviesraad en de financiële consequenties daarvan zijn diverse malen onderwerp van gesprek geweest in het Coördinatiecollege Waddengebied. De Waddenprovincies en Waddengemeenten hebben in het Coördinatiecollege duidelijk te kennen gegeven, laatstelijk in november 1993, geen financiële bijdrage te kunnen dan wel willen leveren. Aangezien er sindsdien geen nieuwe gezichtspunten in beeld zijn gekomen, is er in de standpunten van Waddenprovincies en Waddengemeenten geen wijziging opgetreden. Ik acht het dan ook niet zinvol wederom een beroep te doen op de andere overheden om een bijdrage te leveren.

Overigens merk ik op dat de totale kosten van de Waddenadviesraad niet zoals in de memorie van antwoord op blz. 12 is vermeld, worden teruggebracht van circa 0,5 naar circa 0,4 miljoen gulden, maar van circa 0,6 naar circa 0,5 miljoen gulden. Met dat bedrag is de bijdrage van de

De leden van de fractie van de PvdA vroegen om een overzicht van de personele bezetting van de staf van alle raden en commissies uit het wetsvoorstel. Dit overzicht ziet er als volgt uit.

Raad voor het milieubeheer:	11,4 FTE's
Raad voor de ruimtelijke ordening:	9,6
Raad voor de volkshuisvesting:	9,4
Waddenadviesraad:	3,7
Technische commissie bodembescherming:	4,5
Commissie drinkwatervoorziening:	1,1
Commissie genetische modificatie:	4,8

De leden van de fractie van de PvdA vroegen waar de regering op bladzijde 8 van de memorie van antwoord wijst naar adviezen met betrekking tot onderzoeken of en hoe overlap met de adviezen van de Raad voor het milieu- en natuuronderzoek kan worden voorkomen. Ik wil hierover opmerken dat in de taakstelling van de Raad voor het milieubeheer niet is opgenomen dat deze structureel gaat adviseren over onderzoek of onderzoekprogrammering.

Het is wel mogelijk dat de Raad voor het milieubeheer of een door deze raad ingestelde commissie onderzoek laat verrichten of onderzoeksgegevens analyseert om te komen tot adviezen met betrekking tot milieubeleid. Indien de Raad voor het milieubeheer voornemens is om incidenteel te adviseren over mogelijk te programmeren onderzoek, dan zal met de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer te voeren overleg over het werkplan van de Raad voor het milieubeheer het geëigende kader zijn om zorg te dragen voor afstemming met het werkprogramma van de Raad voor het milieu- en natuuronderzoek.

Verder is het ook hier bij het vragen van adviezen zaak alert te zijn op het voorkomen van overlap.

3. Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie vroegen hoe het door de regering gehanteerde argument van een wettelijk voorgeschreven consultatie van de Commissie drinkwatervoorziening zich verhoudt tot de eerder door de regering aangekondigde wetgeving tot afschaffing van adviesverplichtingen over voorgenomen wetgeving en beleidsvoornemens.

De aangekondigde afschaffing van adviesverplichtingen zal betrekking hebben op adviezen over algemene beleidsvoornemens van de rijks-overheid, waaronder regelgeving. Het ligt niet in de bedoeling adviesverplichtingen ten aanzien van andere beleidsvoornemens (zoals beschikkingen, goedkeuringsbesluiten, voornemens tot het verrichten van feitelijke handelingen of beleidsvoornemens van provincie of gemeente) in dat kader tevens af te schaffen. Dit verklaart waarom de adviesverplichting in artikel 16 van de Waterleidingwet ten aanzien van een provinciaal plan tot reorganisatie van de openbare drinkwatervoorziening bijvoorbeeld wordt gehandhaafd, terwijl de adviesverplichting in artikel 48 van de Waterleidingwet ten aanzien van het Beleidsplan drink- en industriewatervoorziening van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer wordt omgezet in een adviesbevoegdheid.

Voorts vroegen deze leden of de wettelijk voorgeschreven consultatie ook geldt met betrekking tot de commissies genetische modificatie en bodembescherming.

Met betrekking tot de Commissie genetische modificatie heeft de consultatie betrekking op verplichte toezending aan de commissie van afschriften van kennisgevingen aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en van gegevens in het kader van de vergunningprocedure; verwezen zij naar de artikelen 7, 9, 10, 11, 18 en 23 van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen Wet milieugevaarlijke stoffen en naar het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer, waarin de commissie voor een aantal gevallen is aangevoerd als adviseur.

Met betrekking tot de Technische commissie bodembescherming wil ik wijzen op de artikelen 28, 40 en 68 van de Wet bodembescherming: de commissie dient te worden gehoord inzake een door de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer te verlenen vrijstelling, een door genoemde minister te geven aanwijzing, respectievelijk een door de Kroon te verlenen vrijstelling. De in artikel 71 van de Wet bodembescherming vervatte adviesverplichtingen inzake algemene maatregelen van bestuur worden evenwel afgeschaft.

De leden van de VVD-fractie vroegen of de regering voor de Waddenadviesraad ook andere regelingen heeft overwogen naast de voorgestelde regeling bij wet. Deze leden zagen graag een nadere beschouwing tegemoet op het punt van organisatiestructuur en financiering van de Waddenadviesraad.

In de discussie over herstructurering van de Waddenadviesraad zijn geen andere opties aan de orde geweest dan een regeling bij wet in formele zin. Deze keuze is in overeenstemming met de Aanwijzingen inzake externe adviesorganen, volgens welke externe adviesorganen met een permanent karakter bij of krachtens de wet dienen te worden ingesteld. Tussen 1982 en 1990 is meermalen kamerbreed aangedrongen op wettelijke regeling van de Waddenadviesraad, gelet op het belang van diens adviezen voor de inhoud van het beleid. Voor de uiteindelijke instelling van de Waddenadviesraad bij wet was dan ook een kamerbrede steun.

Wel heeft de regering in een eerdere fase overwogen of de taken van de Waddenadviesraad zouden kunnen worden overgenomen door andere adviesorganen. Daarbij is de regering tot de conclusie gekomen dat het opgaan van de raad in een ander adviesorgaan om een aantal redenen ongewenst is. Allereerst is er sprake van integrale, gebiedsgerichte advisering. Het Waddenzeebeleid is een vorm van integraal gebiedsgericht beleid, vergelijkbaar met het later ingestelde ROM-gebiedenbeleid. Daarnaast zou de specifieke Waddendeskundigheid verloren gaan, welke gebaseerd is op wat er in het Waddengebied leeft. De doelstellingen van de PKB Waddenzee vormen steeds de basis van de advisering.

Overwogen is of de in de Waddenadviesraad vertegenwoordigde organisaties een financiële bijdrage zouden kunnen leveren.

Omdat de raad niet aan belangenbehartiging doet en de in de raad vertegenwoordigde organisaties dus niet de gebruikers zijn van de adviezen, is mede-financiering door deze organisaties niet wenselijk. Alle organisaties nemen immers een onafhankelijke positie in. Tenslotte mag ik deze leden korthedshalve ook verwijzen naar mijn antwoord aan het begin van paragraaf 2 op vragen van de leden van de fractie van de PvdA ter zake van de financiering van de Waddenadviesraad.

4. Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de fractie van D66 vroegen of bevordering van de integratie per beleidscluster tevens een meer projectmatige benadering inhoudt waarbij delen van de diverse adviesraden, binnendepartementaal en buitendepartementaal, gezamenlijk tot adviezen kunnen komen. Bij de – door de regering reeds uitgesproken – voorkeur voor integratie per

beleidscluster, bestaat de mogelijkheid deze integratie met behulp van een projectmatige benadering nader gestalte te geven. In de in het wetsontwerp aangegeven werkwijze voor de Raad voor de ruimtelijke ordening, de Raad voor de volkshuisvesting en de Raad voor het milieubeheer bestaat deze mogelijkheid bij voorbeeld via het voorzitters-overleg en het geïnstitutionaliseerde secretarissenoverleg. In principe is het daarbij tevens mogelijk om gezamenlijk tot adviezen te komen, waarbij projectmatige samenwerking bij advisering over onderwerpen waarbij aspecten aan de orde zijn die tot het gebied van meer dan een adviescollege behoren, een toegevoegde waarde kan hebben.

De buitendeperimentale activiteiten op dit gebied kunnen aan de orde komen in het kader van het project «herziening adviesstelsel».

Deze leden vroegen voorts of het inderdaad niet goed zou zijn een adviesstructuur te ontwerpen volgens het model van een kathedraal met kapellen en informeerden naar de negatieve punten van zo'n constructie.

De regering ziet als belangrijk nadeel van een «advieskathedraal met kapellen», de vermenging van de strategische met de specialistische advisering. De eerstgenoemde speelt zich af in de beginfase van de beleidsvorming; dit in tegenstelling tot de laatstgenoemde vorm van advisering, die veelal betrekking heeft op uitwerking/uitvoering van beleid met een gedetailleerd en technisch karakter.

Verder is de regering van mening dat de zelfstandige commissie sneller en slagvaardiger zal kunnen optreden.

Een andere benadering kan in het kader van de discussie met betrekking tot het project «Herziening adviesstelsel» nog aan de orde komen.

Met betrekking tot het werkterrein van mijn ministerie mag ik tenslotte verwijzen naar mijn uiteenzetting, in paragraaf 1 van deze nota, met betrekking tot het al dan niet onderbrengen van de drie «technische» commissies bij de Raad voor het milieubeheer.

De leden van de D66-fractie vroegen wat nu de fundamentele verschillen zijn tussen het beleidsterrein van de volkshuisvesting enerzijds en het milieubeheer anderzijds, en waarom door deze verschillen een andere benadering voor de samenstelling van de raden wordt gerechtvaardigd.

Bepalend voor de samenstelling van de Raad voor het milieubeheer is dat het voor het milieubeleid van belang is dat de door de raad uitgebrachte adviezen op voldoende draagvlak in de maatschappij steunen. Om dat te bewerkstelligen wordt binnen het Directoraat-Generaal Milieubeheer van mijn ministerie de doelgroepenbenadering gehanteerd die met zich meebrengt dat afspraken ter verbetering van het milieu en voor de realisatie van de uitvoering worden gemaakt. Dit brengt voor de Raad voor het milieubeheer met zich mee dat het noodzakelijk is dat de belangrijkste bij het milieubeleid betrokken partijen aan de advisering bijdragen.

Op het terrein van de volkshuisvesting wordt een andere benadering gevolgd. Met betrekking tot de in de huidige RAVO-werkzaamheden voorkomende overlegcomponent wordt ingezet op versterking van sectorale overlegvormen. Aldus wordt de vertegenwoordiging van partijen, betrokken bij de volkshuisvesting, bij uitstek gericht op de overlegfase, met als logisch gevolg een andere samenstelling van de Raad voor de volkshuisvesting.

De aan het woord zijnde leden erkenden dat er een verschil in soorten van advies bestaat tussen die van de 3 grote raden en van de kleine op een specifiek terrein deskundige commissies.

Deze leden informeerden waarom zij dan niet allemaal «Commissie» worden genoemd, hetgeen ook scherper het onderscheiden karakter, de

specifieke positie, de aard van de adviezen en de zittingsduur zou aangeven.

In het wetsvoorstel zijn, naast de drie grote strategische raden en de Waddenadviesraad, drie technisch georiënteerde of specialistische commissies betrokken, te weten de Commissie drinkwatervoorziening (de opvolgster van de huidige Raad voor de Drinkwatervoorziening), de Technische commissie bodembescherming en de Commissie genetische modificatie. De betreffende specialistische organen voeren alle «commissie» in hun naam.

Wellicht heeft echter het feit dat thans nog sprake is van een Raad voor de Drinkwatervoorziening – waarnaar soms wordt verwezen – de indruk doen ontstaan dat er niet steeds sprake zou zijn van een «commissie». Ik heb, zoals door mij uiteengezet in de memorie van toelichting (blz. 14) juist in verband met het karakter, de positie, de aard van de adviezen en de zittingsduur van de Raad voor de drinkwatervoorziening voorgesteld door een nieuwe benaming van de raad meer recht te doen aan genoemde aspecten.

De leden van de fractie van D66 waren verbaasd dat de coördinerend bewindspersoon geen behoefte meer had aan een vast adviesorgaan inzake de vastgoedinformatievoorziening.

Zoals de leden van de fractie van D66 stellen, is vastgoedinformatie een belangrijk aspect van het beleidsterrein van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Dit geldt echter niet alleen voor dat beleidsterrein, maar ook voor andere beleidsterreinen, zoals bijvoorbeeld landbouw en verkeer en waterstaat. Wat hier dus voorop staat is niet of de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer in zijn hoedanigheid als vakminister voor zijn beleidsterrein behoefte heeft aan een adviesorgaan op het gebied van vastgoedinformatie, maar of de coördinerend bewindspersoon voor vastgoedinformatie daaraan behoefte heeft. Gezien de aard van vastgoedinformatie en met instemming van de meeste betrokkenen is hier gekozen voor de oplossing van zelfregulering in een overlegorgaan. Dit heeft ook te maken met de afstandelijke rol van de coördinerend bewindspersoon ten aanzien van vastgoedinformatie.

Advisering door de Raad voor de ruimtelijke ordening of de Raad voor de volkshuisvesting over onderwerpen betreffende het vastgoed zal uiteraard kunnen plaatsvinden indien dat past binnen de in het wetsvoorstel voor deze adviesorganen omschreven taken en indien zij advisering relevant achten.

Zou echter de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer in incidentele gevallen een advies willen hebben waarbij specifieke deskundigheid op het gebied van de vastgoedinformatie benodigd is, dan kan uiteraard een verzoek tot advies gericht worden aan het overlegorgaan RAVI of aan deskundigen buiten dit overlegorgaan.

Voorts vroegen de leden van de fractie van D66 met betrekking tot het voorgestelde artikel 55, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, of het beleidsterrein van de vastgoedinformatie niet bij de adviestaken van de Raad voor de ruimtelijke ordening moet worden genoemd.

Advisering over onderwerpen betreffende de vastgoedinformatievoorziening kan door de Raad voor de ruimtelijke ordening plaatsvinden indien dit past in de in artikel 55, eerste lid, van het wetsvoorstel opgenomen taakomschrijving van de raad en indien de raad van mening is dat advisering relevant is. Uiteraard valt het binnen de taakomschrijving van de Raad voor de ruimtelijke ordening indien het gaat over de ruimtelijke aspecten van vastgoed.

De leden van de fractie van D66 tenslotte waren van mening dat niet ingegaan was op de door hen gestelde vraag met betrekking tot artikel 55m.

Deze leden hadden gevraagd naar de verhouding tussen het voor de Raad voor de ruimtelijke ordening op te stellen programma van werkzaamheden en de bevoegdheid van de raad om ongevraagd advies te geven. Ook wilden zij graag weten wat dit betekent voor problemen die zich tussentijds voordoen.

Mede om afstemming over de inhoud van de advisering te bereiken, voert de Raad voor de ruimtelijke ordening, onder meer via het geïnstitutionaliseerde overleg van de secretarissen van de externe adviesorganen, overleg met onder andere de Raad voor de volkshuisvesting en de Raad voor het milieubeheer. Voor ongevraagde advisering bestaat binnen bepaalde marges ruimte in het werkprogramma en in het budget.

Ook op ambtelijk niveau vindt overleg plaats, waarbij tevens de werkplanning aan de orde komt. Mocht blijken dat de werkplanning in het geding komt door bijvoorbeeld een meer dan verwachte behoefte aan ongevraagde advisering, dan kan in onderling overleg naar een oplossing worden gezocht. Zo nodig kan het werkprogramma tussentijds worden herzien. Overigens wil ik nog verwijzen naar mijn, wellicht over het hoofd geziene, antwoord ter zake op blz. 25 van de memorie van antwoord.

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. G. M. Alders